

La clau de volta per a una pau estable

La policia d'Irlanda del Nord, la Royal Ulster Constabulary (RUC), va ser creada el 1922 com un cos policíac dels unionistes. La reforma de la RUC reduirà els seus efectius de 13.500 a 7.500, però si hagués de seguir la mateixa proporció de policia/habitant que hi ha a Anglaterra i Gal·les, s'hauria de quedar en 4.000.

El procés de pau a Irlanda del Nord ha avançat a batzegades, fins arribar a l'actual situació. Una de les qüestions que més controvèrsia ha portat són els canvis en els símbols, i especialment en la policia.

Irlanda del Nord sembla que sempre està en peu de guerra, fins i tot ara, amb les armes pro-irlandeses de l'IRA "en silenci". Si hom va a Belfast i surt una mica del centre de seguida s'adonarà si està en un barri protestant o catòlic (unionista o republicà, pro-britànic o pro-irlandès... unes definicions generalistes però prou ajustades). Els colors de les banderes, la Union Jack del Regne Unit o la tricolor de la República d'Irlanda, són omnipresents i desafinants, onejant a cada casa i pintats

a les parets i als rastells de les voreres, segons l'adscripció política de cada barri. L'afirmació de la identitat de cada comunitat provoca la sensació al visitant que cada dia és la festa nacional de les dues nacions, però no hi ha alegria, al revés, la tensió es pot tallar a la frontera de cada barri.

L'enfrontament a través dels símbols, però, és desigual. La Union Jack té darrere un estat que la imposa activament, i la tricolor no, amb prou feines el procés de pau ha donat una veu molt petita a Du-

blín. Aquest greuge fa que la qüestió dels símbols sigui bàsica per a assentar degudament la pau i que aquesta no tingui data de caducitat a curt termini. De fet l'acord de pau signat i refrendat fa quasi dos anys ja parla d'aquesta desigualtat en els emblemes i la necessitat de corregir-ho i potenciar aquells símbols que uneixin més que no pas aquells que desuneixin.

Des que es va posar en marxa el govern semiautònom d'Irlanda del Nord, a finals del passat mes de novembre, els primers a prendre la

iniciativa han estat els dos ministres que hi té el Sinn Féin, Martin McGuinness (Educació) i Bairbre de Brúin (Sanitat). Tots dos han ordenat que es retiri la bandera britànica dels edificis que depenen dels seus ministeris, a l'espera que l'Assemblea decideixi alguna cosa sobre el tema.

També a alguns ajuntaments controlats per nacionalistes han començat les ordres de fer onejar només la bandera del consistori i retirar la Union Jack, sobretot en dies festius. I la reacció unionista no s'ha fet esperar. Han promogut mocions i esmenes areu per evitar els canvis. Però els temps han començat a canviar, i això ho demostra el fet que el fins ara primer ministre d'Irlanda del Nord, l'unionista David Trimble, de la UUP, no s'hi ha oposat radicalment i ha reconegut que és un tema que cal debatre en el marc de l'Assemblea.

Nova policia. Però la qüestió de les banderes no és la més important en aquesta lluita pels símbols, ja que els canvis de moment són pocs. Per contra un dels gestos cabdals en aquest enfrontament sense armes és el que afecta la reforma de la policia d'Irlanda del Nord, la Royal Ulster Constabulary (RUC). Fa dues setmanes el president de la Comissió sobre la reforma de la RUC, l'ex-governador de Hong Kong i actual comissari Europeu de relacions exteriors, el *tory* Chris Patten, va presentar la seva proposta de reforma al secretari d'estat per a Irlanda del Nord, Peter Mandelson, que ha recollit pràcticament tot el que Patten recomanava.

Per entendre què pot significar un canvi en aquest cos policíac cal tenir en compte la seva gènesi i trajectòria. La RUC va ser creada l'any 1922, després de la partició de l'illa, quan els unionistes del nord van reclamar tenir una força de seguretat forta, amb homes de confiança sota el seu control. L'objectiu era defensar-se de l'IRA (original), del govern de Dublín i també assegurar-se alguna policia davant la prohibició que els féu Londres de crear una força militar. Aquesta policia es va crear amb el

La RUC té 13.500 membres per controlar la població d'Irlanda del Nord, mentre que a la resta de l'illa tan sols hi ha 11.235 agents.

nom d'Ulster Constabulary (policia de l'Ulster) i van demanar al rei que els deixés tenir el prefix de Royal com a mostra de la lleialtat cap a la corona que sempre havien demostrat. Així pels protestants era la seva força defensiva, i pels catòlics era la força d'opressió. No és estrany, doncs, que la quota inicial d'un terç dedicada a catòlics mai s'omplís del tot i el cos fos copat per protestants en un 98%. Fins i tot l'associació d'esports gaèlics, la GAA, amb presència a tota l'illa, va establir una norma en el seu reglament que impedeix de formar-ne part a tots els membres de les forces militars i policiaques d'Irlanda del Nord.

Dels 3.500 agents inicials la RUC va passar fins als 13.500 actuals. Una xifra que contrasta amb la policia irlandesa, la Garda Síochána,

que per a tota la República té 11.235 agents.

Aquest augment d'efectius va anar acompanyat d'una gran impunitat, política, judicial i mediàtica, per als nombrosos membres de la RUC que cometien tot tipus de violacions dels drets humans, i que ONG com Amnistia Internacional o Human Rights Watch han denunciat. Precisament un dels darrers assassinats dels paramilitars unionistes, en ple procés de pau, va ser el de l'advocada Rosemary Nelson, que s'havia destacat per la seva crítica a la RUC i de la qual havia rebut vexacions i amenaces de mort. La connexió entre paramilitars unionistes i lleialistes i la RUC també s'ha denunciat moltes vegades i actualment hi ha un judici a Londres per un programa de televisió on es denunciava un grup secret format per la RUC, polítics unionistes, homes de negocis i paramilitars, que es dedicaven a dictar sentències de mort contra republicans i nacionalistes.

El nom fa la cosa. Tenint en compte la identificació i quasi la propietat d'aquesta policia per part d'un sector de la població de l'Ulster, s'entén la necessitat de fer-hi canvis radicals si es vol consolidar la pau. Fins i tot els mateixos unionistes, començant per David Trimble, reconeixen que la RUC no pot continuar essent la mateixa.

Entre les reformes acceptades per Mandelson hi ha la reducció del nombre d'agents fins a 7.500, cosa que encara significarà una alta proporció de policia respecte als ciutadans, d'un per cada 221. A Irlanda aquesta relació és d'un per 330 i a Anglaterra i Gal·les és d'un per 446. També s'establirà que en els nous contingents d'agents siguin un 50% de cada comunitat. I que es facin cursos de drets humans als membres del cos policíac, cosa que indirectament reconeix les mancances de la RUC en aquest aspecte. A més, s'establiran uns consells policíacs de districte on hi haurà membres civils a fi de democratitzar el cos. Aquest punt ha estat molt controvertit ja que aquests consells podrien tenir la possibilitat de comprar serveis ex-

Chris Patten és el president de la Comissió de reforma de la RUC. Aquest ex-ministre *tory* considera que les reformes cal que siguin radicals i que es facin ràpidament.

La descomposició unionista

No és una bona època per als unionistes a Irlanda del Nord. L'anunciada dimissió de David Trimble davant la negativa de l'IRA a lliurar les armes abans del termini fixat a l'acord de pau deixa un panorama molt fosc en el lideratge d'aquest sector de la població. Si Trimble dimiteix de l'executiu de l'Ulster i del partit, l'unionisme es fragmentarà. Ell s'ho ha jugat tot a favor que podia dur el procés de pau al seu molí. El mossèn Ian Paisley, líder de l'ultraunionista Partit Democràtic de l'Ulster (DUP), espera que això passi per recollir-ne els beneficis. Però la seva alternativa a Trimble és només fanatisme i intolerància, res més, com va demostrar fa unes setmanes quan es va presentar la reforma de la RUC. Per això els primers ministres angles i irlandès, Blair i Ahern, han fet el possible fins a l'últim moment per evitar que Trimble posés data a la carta de dimissió que ja va escriure fa temps.

A més també es viu un enfrontament entre diversos sectors unionistes i lleialistes. El passat 10 de gener el grup paramilitar lleialista LVF assassinava un dels líders del grup armat UVF, del qual es va escindir fa quatre anys. De fet els mateixos unionistes i lleialistes acusen l'LVF d'haver-se convertit en una banda de traficants de droga.

Trimble sap que Irlanda del Nord ha de canviar, i si no vol desapropiar el seu carisma unificador, només li queda moderar els sectors més radicals i reivindicar petites victòries, com ara que el procés de pau quedi momentàniament congelat. **O. C.**

teriors, com guardes de seguretat, cosa que els unionistes denunciaven que era la manera que els "exterroristes" entressin a la nova policia.

Però el que més ha molestat els sectors pro-britànics és el canvi de nom i de símbols. Patten i Mandelson volen substituir el nom pel de Servei Policiac d'Irlanda del Nord,

i que s'adoptin uns nous símbols "totalment lliures de qualsevol associació amb els estats britànic o irlandès". I a més, "que la bandera britànica no onegi a curt termini en els edificis de la policia" i que "en aquelles ocasions en què és apropiat que onegi alguna bandera, que aquesta no es pugui associar a cap dels dos estats". Tant el nou distin-

EFE

Seu del Partit Unionista de l'Ulster, a Belfast. El seu màxim líder, David Trimble, és també el primer ministre de l'Assemblea d'Irlanda del Nord.

tiu com la qüestió de la bandera quedaran en mans d'un Consell Policiac on participaran membres de tots els partits, des de la UUP fins al Sinn Féin.

L'últim membre de l'IRA penjat. Els republicans senten una gran animadversió per tot el que significa la RUC, però els canvis proposats no els semblen inadmissibles ja que no s'hi han oposat frontalment, quan des de sempre han demanat la dissolució del cos. Això sí, han deplorat que els canvis no siguin més amplis, i n'han exigit una reglamentació clara i una implantació ràpida. La mateixa setmana recordaven els greuges que tenien contra aquest cos policíac en l'enterrament definitiu del membre de l'IRA Toni Williams, que fou detingut per la RUC l'any 1942 i posteriorment fou penjat i llançat a una fossa comuna.

Mandelson ha dit a republicans i unionistes que té previst començar la reforma a partir del 2001, però si el procés de pau es col·lapsa els canvis també es congelaran. Però només momentàniament, ja que no pot haver-hi pau si la policia no és acceptada per tota la comunitat que viu a Irlanda del Nord. Pels partits pro-irlandesos, tant els moderats de l'SDLP com els radicals del Sinn Féin, la qüestió de la reforma policíaca i de la desmilitarització general és bàsica. Però això no ho comparteixen a nivell formal els unionistes, que des del principi basen la seva actitud d'oposició en el decomís d'armes de l'IRA. Alguns sectors unionistes i alts càrrecs de la RUC, però, reconeixen que la reforma de la policia és més greu encara, perquè canvia unes estructures de manera molt més definitiva que el decomís d'armes, que si bé pot obligar a lliurar les pistoles i els explosius no pot evitar que en un moment donat es reposin els arsenals. El problema, però, encara continua essent que pels unionistes la pau pactada és el final al problema, mentre que pels republicans és el principi de la solució.

Oriol Cortacans